

סידור תפילה
צמח צדיק
לימות החול

בו יבוא ביאור מתומצת ונעים
השזור בין תיבות התפילה
המקשר ומחבר אותן זו לזו בחבלי זהב
ומגלה את האוצרות
הגנוזות בין תיבה לתיבה

יוצא לאור בס"ד על ידי מכון אור לישרים ירושלים - נהריה
שע"י ישיבת אביד יעקב "אור מאיר ושמה" נהריה
שנת תשפ"ב לפ"ק

סדר השכמת הבוקר

טוב לומר תיכף בקומו 'מודה אני' וכו'. ואין צריך לזה נטילת ידים כיון שאין בו שום שם (מ"ב סק"ח).

איתא בצעטיל קטן להרה"ק רבי אלימלך מליזענסק ז"ע (אות ט), ירגיל את עצמו לומר תיכף ומיד כשיתעורר משנתו 'מודה אני' וכו'. ויאמר אפלו בלשון אשכנז בלב שמה: 'ברוך אל עליון אשר נתן לי מצות ציצית אלה אשר אני מסובב בהן, ומצות נטילת ידים שחרית להעביר רוח רעה והקליפה הקשה מעל שתי ידים שלי. ויראה שיהיה לבו מלא שמחה באמרו זאת.

**מוֹדָה אָנִי לְפָנֶיךָ, מֵלֶךְ חַי וְקַיִם,
שֶׁהַחַיּוֹת בֵּי נִשְׁמָתֵי בְּחַמְלָה,**

**רַבָּה אֱמוּנָתְךָ – גדולה היא נאמנותך לקיים הבטחתך
להשיבנה לי.**

פסוקים לפעוטות לאומרם בכל בוקר

[אך הגדולים נהגו שלא לומר קודם ברכת התורה (מ"ב ס"י מו ס"ק כח):]

רֵאשִׁית חֲכָמָה יִרְאֵת יְהוָה, שֹׁכֵל טוֹב – הצלחה

טובה תהיה לְכָל עֹשִׂיהֶם, תְּהַלֵּתוּ עוֹמְדֵת

לְעֵד. בָּרוּךְ [יִתְרָכָה] שֵׁם [פֶּרְסוּם] כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ

לְעוֹלָם וָעֵד. תּוֹרָה צְוָה לָנוּ מִשָּׁה, מוֹרְשָׁה

[יִירוּשָׁה] הִיא לְקַהֲלֵת יַעֲקֹב. שְׁמַע בְּנֵי מוֹסֵר אָבִיךָ

[הִקְבָּה], דְּהֵינּוּ תוֹרָה שֶׁכַּתָּב וּשְׁכַעַל פֶּה. וְאֵל תִּשָּׂא תוֹרַת אִמְךָ

[כְּנַסַּת יִשְׂרָאֵל], דְּהֵינּוּ גִזְרֹת וּתְקִנּוֹת חַיִּים. תּוֹרָה תִּהְיֶה אֱמוּנָתִי

(בִּיא אֱמוּנָתִי), וְאֵל שְׁדֵי בְּעִזְרָתִי. וְאַתֶּם

תִּדְבְּקוּם בִּיהוָה אֱלֹהֵיכֶם, חַיִּים פְּלִכֶם הַיּוֹם.

לִישׁוּעָתְךָ קוֹיֵתִי [צִיפִיתִי וּבִטַחְתִּי] יְהוָה.

כשלוש טלית קטן יאמר:

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ עַל
מִצְוֹת צִיצֵת.

יהי רצון מלפניך יהוה אלהי ואלהי אבותי, שתהא
חשובה מצות ציצת לפניך פאלו קימתיה בכל
פרשיה ודקדוקיה וכונותיה ותרי"ג מצות התלויות בה,
אמן סלה - יהי רצון שיתקיים כן לעולם.

מִצְוֹת יְהוָה בְּרָה [-ברורה ונקיה], מְאִירַת עֵינַיִם.

סדר ברכות השחר

יש נוהגים להמתין מלבדך 'על נטילת ידים' עד בואם לבית הכנסת ושם מסדרים אותו עם שאר ברכות (שו"ע
סי' ו ס"ב).

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו וְצִוָּנוּ עַל
נְטִילַת [רחיצת] יָדַיִם.

בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
אֲשֶׁר יָצַר אֶת הָאָדָם בְּחֻכְמָה,

וּבְרָא בוּ נְקָבִים נְקָבִים - איברים שבהם נקבים, כגון
הפה והחוטם, וכן חלולים חלולים - איברים שהם חלולים, כגון
הלב והמעיים, נְלוֹי וְיָדוּעַ לְפָנַי כִּסָּא כְבוֹדְךָ, שְׂאֵם

יִפְתַּח אֶחָד מֵהֶם – מֵהַאִיכָרִים הַחֲלוּלִים, אוּ יִסְתֵּם
 אֶחָד מֵהֶם – מֵהַאִיכָרִים הַנְּקֻבִים, אִי אֶפְשָׁר לְהִתְקַיֵּם
 וְלַעֲמֹד לְפָנֶיךָ אֶפְלוּ שְׁעָה אַחַת, [-זמן קצר].
 בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה, רוֹפֵא כָּל בָּשָׂר, וּמַפְלִיא
 לַעֲשׂוֹת בְּכַךְ שֶׁהוּא בּוֹרֵר אֶת הַטּוֹב וְדוֹחֵה אֶת הַפְּסוּלָה.

נכון להסמיך ברכת 'אלהי נשמה' לברכת 'אשר יצר' (מ"ב סי' ו' ס"ק יב). ויש שנהגו להסמיכה אחר ברכות התורה.

כתב בתניא (פמ"א) קודם התפילה צריך לכוון להיות מוכן למסור נפש לה', ולכן בתחילת ברכות השחר תיקנו 'אלהי נשמה וכו' ואתה נפחתה כו' ואתה עתיד ליטלה ממני', כלומר מאחר שאתה נפחתה בי ואתה עתיד ליטלה ממני לכן מעתה אני מוסרה ומחזירה לך לייחדה באחדותך. ובהכנה זו של מסירת נפשו לה' יתחיל ברכות השחר.

אֱלֹהֵי, נִשְׁמָה שְׁנַתַּת בִּי מְהֻרָה הִיא
 בְּעֲצֻמּוֹתֶיהָ. אַתָּה בְּרֵאתָה יֵשׁ מֵאֵין, אַתָּה
 יִצְרָתָהּ – נַתַּת בָּהּ צוּרָה, אַתָּה נִפְחַתָּהּ בִּי –
 נַתַּת אוֹתָהּ כְּגוֹפִי, וְאַתָּה מְשַׁמְרָהּ בְּקִרְבִּי, וְאַתָּה
 עֲתִיד לְטַלְהָ מִמֶּנִּי, וּלְהַחְזִירָהּ בִּי
 לְעֲתִיד לָבוֹא. עַל כֵּן כָּל זְמַן שֶׁהַנִּשְׁמָה
 בְּקִרְבִּי, מוֹדָה אֲנִי לְפָנֶיךָ יְהוָה אֱלֹהֵי
 וְאֱלֹהֵי אֲבוֹתַי, רַבּוֹן כָּל הַמַּעֲשִׂים,
 אֲדוֹן כָּל הַנְּשָׁמוֹת. בְּרוּךְ אַתָּה יְהוָה,
 הַמַּחְזִיר נְשָׁמוֹת כָּל בּוֹקֵר לְפָנֶיךָ [-לְגוֹפִים] שֶׁכִּשְׁנַתָּם
 נֹחֲשִׁים כְּמֵתִים.

סדר ברכות התורה

בשלחן ערוך הרב (סי' מז ס"א) כתב, וראה כל אדם שתהיה כלי חמדתו של הקב"ה שהיה משתעשע בה בכל יום חשובה בעיניו לברך עליה בשמחה יותר מעל כל הנאות שבעולם, שזה מורה שעוסק בה לשמה, וזכה לשלשלת הנמשך לעוסק בה לשמה שהוא 'לא ימושו מפיו ומפי זרעו' וגו' (שעיה טז כא), שתעשה שאלתו ובקשתו שמבקש בברכתה 'ונהיה אנחנו וצאצאינו וכו'.

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
אֲשֶׁר קִדְּשָׁנוּ בְּמִצְוֹתָיו, וְצִוָּנוּ
לְעִסּוֹק [-לעמול] בְּדְבָרֵי תוֹרָה. אין לענות כאן 'אמן', ונכון שיברך

ברכה זו בלחש (מ"ב סי' מז ס"ק יב).

וְהֵעָרַב [-והמתקן] נָא יְיָ אֱלֹהֵינוּ, אֶת דְּבָרֵי
תוֹרַתְךָ בְּפִינוּ, וּבְפִיּוֹת עַמְּךָ בֵּית
יִשְׂרָאֵל, וְנִהְיֶה (אֲנַחְנוּ וְצִאֲצָאֵינוּ - וירצאי הלצינו),
(אֲנַחְנוּ וְצִאֲצָאֵינוּ - בנינו וְצִאֲצָאֵינוּ צִאֲצָאֵינוּ
- וכני בנינו), וְצִאֲצָאֵינוּ עַמְּךָ בֵּית יִשְׂרָאֵל,
כְּלָנוּ יוֹדְעֵי שְׁמֶךָ [-מכירים גדולתך] וְלוֹמְדֵי תוֹרַתְךָ
לְשִׁמְחָה. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, הַמְּלַמֵּד תוֹרָה
לְעַמּוֹ יִשְׂרָאֵל.

בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם,
אֲשֶׁר בָּחַר בָּנוּ מִכָּל הָעַמִּים, וְנָתַן
לָנוּ אֶת תּוֹרַתוֹ הַקְּדוּשָׁה שֶׁהִיא כְּלֵי חִמְדָּתוֹ שֶׁהִיא מִשְׁתַּעֲשֵׂע עִמָּה בְּכָל

יום. בְּרוּךְ אַתָּה יְיָ, נוֹתֵן הַתּוֹרָה בְּכָל יוֹם.

וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל מֹשֶׁה לֵאמֹר. דַּבֵּר אֶל
 אֶהֱרֹן וְאֶל בְּנָיו לֵאמֹר, לְדֹרוֹת, כֹּה
 תְּבָרְכוּ אֶת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, אֲמֹר לָהֶם. יְבָרְכֶךָ
 יְהוָה בְּנִכְסֶיךָ, וַיִּשְׁמְרֶךָ שְׁלֵא יִבֹּאוּ שׂוֹדֵדִים לִיטוֹל מִמּוֹנֶךָ. יָאֵר יְהוָה
 פָּנָיו אֵלֶיךָ - יִרְאֶה לְךָ פָּנִים שׁוֹחֲקוֹת וּמְאִידוֹת, וַיִּחַנְךָ - יִתֵּן לְךָ חֵן.
 יֵשֵׂא יְהוָה פָּנָיו אֵלֶיךָ - יִכְבוֹשׁ כַּעֲסוֹ מֵעֲלֶיךָ, וַיִּשֵׂם לְךָ
 שְׁלוֹם - מְנוּחָה שְׁלוּחַ וְהַשְׁקֵט.

וְשָׁמוּ הַכֹּהֲנִים אֶת שְׁמֵי עַל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל, וְאָנִי
 אֲבָרְכֶם לְיִשְׂרָאֵל וְאֶסְכִּים עִם הַכֹּהֲנִים.

אֵלֶּי דְבָרִים [-מְצוּוֹת] שְׂאִין לָהֶם שְׁעוֹר קָצוֹב מִן הַתּוֹרָה.
 הַפְּאֵה, וְהַבְּבוּרִים, וְהַרְאִיוֹן [-הַחַיִּיב לְהִירְאוֹת
 בְּרַגְלִים בַּעֲזָרָה], וְגַמְלֵלוֹת חֲסָדִים, וְתִלְמוּד תּוֹרָה. אֵלֶּי
 דְבָרִים [-מְצוּוֹת] שְׂאֵדָם אוֹכֵל פְּרוֹתֵיהֶם [-שֹׂכֵר מַעֲשִׂוִּן]
 בְּעוֹלָם הַזֶּה, וְהַקָּרֶן [-עֵיקַר הַשֹּׂכֵר] קִיָּמַת לוֹ לְעוֹלָם
 הַבָּא, וְאֵלֶּי הֵן, כְּפֹד אֵב וְאֵם, וְגַמְלֵלוֹת
 חֲסָדִים, וְהַשְׁכַּמַּת בֵּית הַמְּדַרְשׁ שְׁחֵרִית
 וְעֵרְבִית, וְהַכְּנַסַּת אֲרָחִים, וּבִקּוּר חוֹלִים,
 וְהַכְּנַסַּת כְּלָה - הַעִיסוּק בְּצַרְכֵי חוֹפְתָה, וְלִגְוִית הַמַּת, וְעִיּוֹן
 תְּפִלָּה - כּוּוֹנֵת הַלֵּב בַּתְּפִילָה, וְהַבְּאֵת שְׁלוֹם בֵּין אָדָם
 לְחֵבְרוֹ וּבֵין אִישׁ לְאִשְׁתּוֹ. וְתִלְמוּד תּוֹרָה שְׁקוֹל
 כְּשֹׂכֵרוֹ כְּנֶגְדַּת כָּלָם.